ATSIZ VE IRKÇILIK

(ELEŞTİREL NOTLAR)

MEHMET KAAN ÇALEN

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2058
KÜLTÜR SERİSİ: 1119

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-644-1

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Editör: M. Bilal Erimez

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Ötüken

Kapak Baskısı: CB Matbaacılık

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

İstanbul - 2024

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Mehmet Kaan Çalen: 07.04.1981 tarihinde Edirne'nin Keşan ilçesinde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Keşan'da tamamladı. 2004 yılında Trakya Üniversitesi Tarih Bölümünden mezun oldu. 2008 yılında Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalında yüksek lisansını, 2013 yılında da aynı ana bilim dalında doktorasını bitirdi. 2018 yılında Atatürk İlkeleri ve Cumhuriyet Tarihi bilim alanında Doçent oldu. Trakya Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. *II. Meşrutiyet Döneminde Türk Tarih Düşüncesi* (Ötüken Neşriyat, 2013), *Osmanlıcılık ve İslamcılık Karşısında Türkçülük* (Ötüken Neşriyat, 2017) ve *Tarih ve Kimlik* (Ötüken Neşriyat, 2021) isimli kitapları ile çeşitli dergi, gazete ve internet sitelerinde yazıları yayımlanan Çalen, 2018 yılında, Türk Ocakları tarafından tevcih edilen Ziya GÖKALP, Türk Ocakları İlim ve Teşvik Armağanı'nı almıştır.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM
ATSIZ'I ÖZGÜRLEŞTİRMEK / 11

GİRİŞ
ATSIZ VE IRKÇILIK ÜZERİNE BİR ÇERÇEVE / 17

BİRİNCİ BÖLÜM
IRK, KAN, VERASET / 35

İKİNCİ BÖLÜM
ÜSTÜN IRK, KARIŞMA, MELEZLİK / 53

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
IRK, KÜLTÜR, DİL, ÇEVRE / 67

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
TÜRK MİLLİYETÇİLİKLERİ:
TÜRKÇÜLÜK, KEMALİZM, ANADOLUCULUK / 83

BEŞİNCİ BÖLÜM
ELİTLER ARASI MÜCADELE VE IRKÇILIK / 119

ALTINCI BÖLÜM
ÖLÜM, SAVAŞ, GÖREV / 141

SONUÇ YERİNE
YABANCILAŞMA, KAÇIŞ, SEÇKİNCİLİK / 164

KAYNAKÇA / 193

DİZİN / 209

TAKDİM

ATSIZ'I ÖZGÜRLEŞTİRMEK

Murat Belge, *Bozkurtlar*ın bu amaçla yazılmasa bile bir "çocuk romanı" olduğunu iddia eder.[1] Romanın ilk defa bir çocuk dergisinde (*Ateş Çocuklar İçin*) tefrika edildiği bilgisini veren Ahmet Bican Ercilasun, Belge'nin iddiasını hakikate dönüştürür.[2] Fakat Ercilasun, *Söğüt* dergisindeki bir söyleşide, *Bozkurtlar*ın ve *Deli Kurt*'un "çocuk yaştakilerin merak ve ilgiyle okuyacakları" eserler olduğunu ancak "asla çocuk romanı" olmadıklarını beyan ederek romanın derinliğini ve edebî değerini garanti altına almak ister.[3] Aynı dergide Oğuzhan Murat Öztürk ise Belge'nin "çocuk romanı" tanımlamasıyla *Bozkurtlar*ı küçümsediğini düşünür ve Ercilasun'a dayanarak zaten romanın bir "yetişkin romanı" olarak değil, "bir çocuk romanı" olarak yazıldığını ifade eder.[4]

Türkçü çevreler, *Bozkurtlar*ı, "büyülü bir metin" olarak nitelendirirler;[5] istisnasız her Türkçünün kişisel öyküsünde ve politik bilinçlenmesinde romanın özel bir yeri vardır. Roman gerçekten büyülü müdür yoksa romanı okuyan Türkçüler zaten Türkçülükle büyülendikleri veya en azından büyülenmeye hazır bir durumda oldukları

---

1 Murat Belge, *Genesis "Büyük Ulusal Anlatı" ve Türklerin Kökeni,* s. 205, 209-211.

2 Ahmet Bican Ercilasun, "Atsız-Kür Şad-Bozkurtlar: Turan'a Doğru", *Türkçülüğün Çağlayanı Atsız*, s. 61-63.

3 Ahmet Bican Ercilasun, "Atsız Cumhuriyet Dönemi Romanının En Önemli İsimlerinden Biridir", Röportaj: Göktürk Ömer Çakır - Ayşe Erdoğan, *Söğüt Dergisi*, s. 16.

4 Oğuzhan Murat Öztürk, "Bozkurtlar Kimin İçin Yazılmıştı? Tenkidin Tenkidi ve Fahiş Bir Eleştiri Hatası Üzerine", *Söğüt Dergisi*, s. 29-30.

5 Mesela bakınız: *Atsızlı Söyleşiler.*

GİRİŞ

ATSIZ VE IRKÇILIK ÜZERİNE BİR ÇERÇEVE

Irk kelimesinin kullanıldığı yerlere dikkat edersek hakikatte tam bir şüphe hüküm sürdüğünü görürüz.[1]

Ama yine de insanlar, bu tanımlanamayan kavramları kullandıkları zaman, birbirlerini pekâlâ anlayabiliyorlar. Demek, bu kavramlar insandan insana açık ve yeterlidirler; her biri tek başına ele alınınca, karanlık ve alabildiğine çelişkendirler.[2]

I. Atsız, ırkçılık ve Türkçü yorum cemaati

"Atsız ve ırkçılık", "Atsız ve İslam", "Atsız ve Atatürk" meseleleri, Türkçü "yorum cemaatinin" tevilde en çok zorlandığı konuları teşkil eder. Genellikle zımnen kabulün, tevilin, suskunluğun ve çelişkilerin iç içe geçtiği garip bir durum çıkar ortaya. Mesela ırkçılık fikrinin babası kabul edilen Gobineau'nun Türkçe tercümesini Atsız'a ithaf eden mütercim, Türkiye'de ırkçılığın tarihçesini anlatırken Atsız'ın ırkçılığına en ufak bir temasta bulunmaz.[3] İskender Öksüz'ün *Millet ve Milliyetçilik* kitabının "Irkçılığın Türkiye'ye Tesirleri" bahsinde de Atsız'ın ırkçılığına bir ima bile yoktur. Kitapta konu Atsız'a geldiğinde de "Biz laboratuvar ırkçısı değiliz", "Kendini Türk hissedenleri

---

1 Mehmed İzzet, *Milliyet Nazariyeleri ve Millî Hayat*, s. 42.

2 Paul Valéry, *Bugünkü Dünyaya Bakış*, s. 21.

3 Joseph Arthur De Gobineau, *İnsan Irklarının Eşitsizliği*, s. 16-17.

BİRİNCİ BÖLÜM

IRK, KAN, VERASET

Yaşayan her varlık bir kabristana benzer, onda birçok ecdat yaşar... Târihî yapan büyük ve zarurî sebeplerin ilk safında, ceddî sebepler yani insanın doğarken dünyaya kendisiyle birlikte getirdiği istidatlar gelir... Yaşayanların ruhu, ölülerin ruhundan teşekkül eder. Aramızdan çekilip gitmiş olanlar mezarda değil, bizim içimizde bulunurlar.[1]

I. Bilimsel ırkçılık

Selim Pusat, *Ruh Adam*'da Kant için şöyle der:

> İdealist veya realist olmak Kant'a başkalarının yakıştırdığı sıfatlardır. Bu bakımdan şüphelidir. Alman olmak ise tabiatın ona verdiği kesin ve su götürmez sıfattır.[2]

Ruh Adam romanının otobiyografik özellikler taşıdığı, dolayısıyla Selim Pusat karakterinin kendisinin temsili olduğu bizzat Atsız tarafından da ifade edilmiştir. Selim Pusat, Kant'a ve Alman olmaklığa dair düşüncelerinde, hayatın içinde sonradan edinilene, kazanılana, tercih edilene değil doğumla gelene atıf yapar; Alman olmayı veya bir başka millete aidiyeti, kesin ve değiştirilemez bir şey olarak doğa tarafından bahşedilende bulur. Selim Pusat'ın ırkçılığı gibi tarihin bilimselliğine dönük itirazları da aynı bilimci kesinlik tutkusunda, pozitivist epistemolojide temellenir. Tarih bilinemez bir alandır, bilimin nesnesi olamaz, bu itibarla şüphelidir, istikrarsızdır, değişir, dönüşür; ırk ise doğaldır, kesindir, sabittir, düzenlidir dolayısıyla bi-

[1] Gustave Le Bon, *Bir Târih Felsefesinin İlmî Esasları*, s. 45, 118.

[2] *Ruh Adam*, s. 86.

İKİNCİ BÖLÜM

ÜSTÜN IRK, KARIŞMA, MELEZLİK

Türk ırkı üstündür.[1]

Irkçı demek kendi ırkının üstünlüğüne inanmış adam demektir.[2]

Biz tarihin en eski zamanlarından beri asil bir ırk olarak yaşadık. Biz lisanı Lâtin, vatanı Kelt, adı Cermen olan piç bir millet değiliz.[3]

I. Üstün ırk ve millî narsisizm

Orhun dergisinin, 1943 yılında yaptığı 12 soruluk anketteki sorulardan birisi, "Irkları üstün ve aşağı olarak ayırmaya taraftar mısınız? Taraftarsanız üstünlük sebepleri olarak kahramanlık, savaşçılık, ahlâk, sanat, zekâ, ilim, teknik, din vesaireden hangilerini görüyorsunuz?"dur. Ankete 74 kişi katılmıştı ve "bu 74 kişi arasında 13 öğretmen (lise, orta, ilk), 3 üniversite hocası (2 profesör, 1 doçent), 11 yüksek tahsil öğrencisi, 21 liseli, 4 doktor, 2 veteriner, 2 subay, 1 erbaş (yani bugünkü terimle astsubay), 1 er, 5 memur, 1 ressam, 8 emekli, 2 tane de dergi sahibi bulunuyordu." Atsız'ın beyanıyla katılımcıların "ezici çoğunluğu ırkçıydı".[4] Zaten anketteki sorular, bir merakı gidermekten ziyade derginin görüşünü açıklamak ve okurlardaki karşılığını ölçmek üzere kurgulanmıştı.

---

1 Atsız, *Dalkavuklar Gecesi -Z Vitamini,* s. 111.

2 *İçimizdeki Şeytan…,* s. 65.

3 *Makaleler IV,* s. 452.

4 *Türkçülüğe Karşı Haçlı Seferi*, s. 212-214.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

IRK, KÜLTÜR, DİL, ÇEVRE

Her halk(ın); dili gibi, biçimi de kendine özgüdür.[1]

Kültürün ne olduğunu biliyoruz ama ırkın ne olduğunu bilmiyoruz…[2]

Milliyeti ırkta görmek insan üzerinde muhitten ziyade verasetin etkili olduğunu iddia etmek demek olur.[3]

Milliyetin kültürle hiçbir alâkası yoktur; milliyet bir ırk meselesi, bir kan meselesidir.[4]

Türkçülükte öncelik kan ve ırk birliğindedir sonra sırasıyla dil birliği ve dilek birliği gelir.[5]

Irk, milletten farklı olarak ve kuşkuya yer bırakmayacak biçimde, doğaya özgü -kuşkusuz insan etkisi ve denetimi dışında- bir şey olarak algılanır. Irk fikri, insanlar arasında ne insan eseri ne de insan çabasıyla değiştirilebilir olduğu düşünülen türden ayrımları temsil eder. Irka sıklıkla katıksız bir biyolojik anlam verilir: Yani bireysel karakter, kabiliyet ve mizaç, kafatası ya da bedenin öteki parçalarının şekli ve ölçüsü gibi, gözlenebilir, dışsal niteliklerle yakından ilişkilidir, ya da genlerin niteliği ile bir daha değişmemek üzere belirlenmiştir. Ne var ki, her durumda bu kavrayış, cinsel üreme süreci yoluyla bir nesilden diğerine geçen kalıtımsal niteliklere başvurur. Irkla karşı karşıya geldiğinde, eğitim teslim olmalıdır. Doğanın karar verdiğini hiçbir insan bilgisi değiştiremez. Irk, milletin tersine, asimile edilemez; asimilasyon ancak başka bir ırkın arılığını "kirletebilir" ve kalitesini bozar…

---

1 Herder, *Tarih Felsefesi,* s. 215.

2 Claude Lévi-Strauss, *Irk, Tarih ve Kültür,* s. 66.

3 Mehmed İzzet, *Milliyet Nazariyeleri ve Millî Hayat,* s. 45.

4 Rıza Nur, "Türk Nasyonalizmi", *Tanrıdağ,* S. 1, 8 Mayıs 1942. Zikreden Özdoğan, *"Turan"dan "Bozkurt"a…,* s. 239.

5 *Makaleler III,* s. 128-129, 133.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK MİLLİYETÇİLİKLERİ: TÜRKÇÜLÜK, KEMALİZM, ANADOLUCULUK

"Çok fazla kimliğiniz varsa, onları bir hiyerarşiye sokmak zorunda kalırsınız" ve bu da karmaşık bir iş olur.[1]

Ben o zamanlar Vefa'nın ilk sınıfındaydım. Ve yıkılışının arifesinde hâlâ kendisini Avrupa monarşileri gibi tanzim etmeğe, yeni gelenekler kurmağa çalışan Meşrutiyet İmparatorluğunun idadiler için kabul ettiği lâcivert, sarı düğmeli, çapraz yakalı üniformayı yeni giymiştim.[2]

Devletin zoru, bizatihi ulusun ilerlemeyi başarması için gerekli olan rasyonel bir araçtı. O, devlet tarafından bir cerrah sakinliği ile kullanılmak zorundaydı ve sonuçlarının rasyonelliğiyle meşrulaştırılacaktı. Milliyetçilik geldi; kendisini bir devlet ideolojisine dönüştürdü; ulusun yaşamını devletin yaşamına mal etti… Dünya tarihinin Başka Yerde olduğunu kabul etti.[3]

Zamanımızda İtalya'nın yenilgileriyle birleştiğini, Türkiye'ninse zaferleriyle mahvolduğunu gördük. Her yenilgi İtalya'nın işlerini ilerletirken; Türkiye, her zaferle kaybediyordu; zira İtalya bir ulustur ama Türkiye, Anadolu dışında, bir ulus değildir.[4]

Belirli bir milliyetçiliğin zaferi nadiren alternatif bir milliyetçilik ya da

---

1 Manuel Castells - Martin Ince, *Manuel Castells'le Söyleşiler*, s. 84.
2 Ahmet Hamdi Tanpınar, *Sahnenin Dışındakiler*, s. 29.
3 Chatterjee, *Milliyetçi Düşünce ve Sömürge Dünyası*, s. 304.
4 Ernest Renan, *Ulus Nedir?*, s. 39.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ELİTLER ARASI MÜCADELE VE IRKÇILIK

Sınır yoksa ırk da yoktur.[1]

Türk tarihinin içinde yüzüyorum. Diyebilirim ki her günüm 27 asrın içinde geçiyor. Bize kimin dost, kimin düşman olduğunu biliyorum. Onun için de hiçbir yabancı milleti sevmiyorum.[2]

Irkçılık en nihayet bir tarihî şuur meselesidir. En eski Türk devletlerinden başlayarak kısa ömürlü cumhuriyet devrinin sonuna kadar gördüğümüz binlerce örnek, devlette mühim mevkilere geçirilen yabancı kanlıların "ihanetlerini göstermektedir."[3]

Kurtuluş Savaşı bittiği zaman 17-18 yaşımda bir gençtim ve millî mânâda bahtiyardım. Çünkü Türk milletinde eşsiz bir üstünlük duygusu, yarına inanç, devlet başındakilere güven ve birlik vardı. İstanbul'un azınlıkları süt dökmüş kedi gibi değil de tam manasıyla "köpek gibi idiler. Yüksek sesle bile konuşamazlardı. Türk milleti onları çok aşağı görüyordu."[4]

Milliyetçilikler normal olarak ulusun korunmasını ve sürekliliğini sağlamak için güç; başka bir deyişle, baskı kullanma hakkı ister: Ölümsüzlüğün koşulu dünyevi söylemi idare edebilme hakkıdır. Bunun için en uygun olanı Devlet gücüdür. Devlet gücü, baskı araçları üzerinde tekel kurma anlamına gelir, buna vatandaşları söylemin kurallarına uymaya zorlayan bütün önemli baskılar dahildir; herkesin uymasının zorunlu olduğu bir örnek davranış kurallarını ve yasaları uygulama yetisi yalnızca devlet gücüne özgüdür. Dev-

---

1 Guido Barbujani, *Irkların İcadı,* s. 69.

2 *İçimizdeki Şeytan…,* s. 67.

3 *Makaleler III,* s. 89; *Türk Ülküsü*'nde "soy" terimi kullanılır: s. 78.

4 *Türkçülüğe Karşı Haçlı Seferi,* s. 158.

ALTINCI BÖLÜM

ÖLÜM, SAVAŞ, GÖREV

"Ölümsüz yaşam, anlamsızdır…" Yaşam bilinci, eninde sonunda, ölüm bilincidir.[1]

"Ölüm bir mükemmellik hâlidir," insanın erişebileceği yegâne mükemmellik.[2]

Hayatın izini sürmek, nihayet ölüme varmaktır… "İnsan hayatı ölüme doğru gider."[3]

Birinin "başkası için ölüme gitmesi" pekâlâ mümkündür. Ama bu, daima şu demektir: "belirli bir dava uğruna" kendini başkası için kurban etmek. Fakat bu şekilde, bir şey için can verildiğinde, başkasının kendi ölümünü devralmak hiçbir zaman söz konusu olamaz. Her bir Dasein, kendi canını verişini hep tek başına omuzlamak zorundadır. Ölüm özü gereği hep kendi ölümüm olarak vardır…[4]

Savaş. Açıkça ırkçılık izleği harekete geçirilmezse, düşmanlarıyla savaşmanın yanı sıra, insan nasıl kendi yurttaşlarını savaşa sokabilir, milyonlarcasını öldürtebilir? Bundan böyle savaşta iki şey önemli olacaktır: yalnızca siyasal hasmı değil, karşı ırkı, temsil ettiğimiz ırk için, karşı taraftakilerin oluşturduğu o [bir tür] biyolojik tehlikeyi de yok etmek.[5]

Ulusun hakikatinin korunmuş -aşkın ve mutlak- olması gerekiyordu. Ancak öte yandan savunmasız bir hakikat olması zorunluydu, saldırıya uğrayabi-

---

1 Oruç Aruoba, *de ki işte*, s. 29, 35.
2 Cioran, *Parçalanma*, s. 74.
3 Lao Zi, *Yol ve Erdem Öğretileri*, s. 63.
4 Heiddeger, *Varlık ve Zaman*, s. 255.
5 Michel Foucault, *Toplumu Savunmak Gerekir*, s. 263.

SONUÇ YERİNE

YABANCILAŞMA, KAÇIŞ, SEÇKİNCİLİK

Her şey ki bir yorumdu, sonuç değildi
Sonuç ki zaten yoktu[1]

İçerden: Bir ziyan olmuş ömürdür,
Dışardan: Neymiş artık var, hayal et.[2]

Yorgun ve kimsesiz ölümün bahçesindeyim.[3]

Çok hazin ve çok manalı bir yalnızlığın içinde...[4]

Binbaşı Pars başını göğe kaldırdı. Seksen yılın ızdıraplarıyla mânâlanan gözlerini bilinmedik bir noktaya dikti. Sonra büyük bir dâvanın sonunda bezginlik duymuş insanların haliyle başını eğerek: -Haydi, gidelim! dedi.[5]

Ekseriya irsî, uzvi özellikler iktisadi sınıf farklarının mahsulüdür.[6]

I. Irkçılığın son durağı

Irk zihinsel bir tasarımdır; olguların dünyasına değil imgelerin dünyasına aittir. Olgu ve imge arasındaki büyük boşluk, imge ve gerçeklik arasındaki uyumsuzluk, ırkçılığı; topluma yabancılaşmaya,

---

1 Edip Cansever, *Sonrası Kalır II Bütün Şiirleri*, s. 317.
2 Atsız, *Yolların Sonu*, s. 80.
3 Atsız, *Yolların Sonu*, s. 87.
4 *Makaleler II*, s. 53.
5 *Bozkurtlar*, s. 526.
6 Mehmed İzzet, *Milliyet Nazariyeleri ve Millî Hayat*, s. 49.

A

Abdullah Cevdet 27, 32, 200
Âdile Ayda 175, 176
Afet İnan 28, 29, 92, 103, 104
Ahmet Bican Ercilasun 11, 18-20, 98, 203
Ahmet Emin Yalman 61, 94, 131
Ahmet Hamdi Tanpınar / Tanpınar 32, 83, 144
Ahmet Muhip Dıranas 187
Ahmet Yaşar Ocak 12
Ali Fuat Başgil 50, 65, 116, 117
Ali Suâvî 26, 113, 114, 194
Alman 24, 30, 35, 51, 65, 87, 88, 89, 96, 122, 124, 151, 174
Almanya 59, 88, 89, 136, 172, 174, 179
Alparslan Türkeş 12, 166, 169
Anadoluculuk 115, 116, 117
Anthony Smith / Smith 89, 144, 157
Arap /lar 33, 124, 183
Arnavut /lar 33, 124
Arthur de Gobineau / Gobineau 17
Atatürk / Mustafa Kemal Atatürk 92
Attila 57
Auguste Comte 32
Avrupa 20, 26, 29, 43, 49, 69, 83, 88, 89, 104, 108, 144, 179, 180, 183, 197, 201, 202

B

Bauman 68, 120, 142, 143, 151, 159, 195
Bedriye Atsız 128, 173
Benedict Anderson / Anderson 91, 144
Besim Dellaloğlu 38, 51, 69
Buğra Atsız 59

C

Can Kozanoğlu 13
Celâl Nuri 27, 197
Cengiz Han 49, 85, 114
Charles Darwin 32
Chatterjee 83, 91, 109, 110, 197
CHP 131, 133
Christian Geulen 40, 183
Claude Lévi-Strauss 25, 67

Ç

Çingene 62, 63, 118
Çinli /ler 37, 41, 63, 120-122, 127, 172, 185

D

Demokrat Parti 98, 102, 133
Doğu Perinçek 12, 206
Dündar Taşer 14

E

Ercan Kesal 12
Eric Hobsbawn / Hobsbawn 103, 201
Ernest Gellner / Gellner 112
Erol Güngör 14, 109, 198
Etienne Balibar / Balibar 22

F

Falih Rıfkı Atay 30, 61, 133, 135

Fethi Tevetoğlu 33, 205
Fırat Mollaer 90, 130
Fikret (Tevfik Fikret) 166
Fransız 30, 32, 66, 87-90, 110, 116
Franz Boas 30
frenoloji 24, 27, 187
Friedrich Nietzsche / Nietzsche 27, 32, 176
Fuat Köprülü 105, 134

G

Galip Erdem 20, 21, 199
Göktürk Ömer Çakır 11, 14, 15, 18, 170, 199
Guido Barbujani 23, 56, 119
Gustave Le Bon / Le Bon 27, 32, 35, 45, 183, 200
Günay Göksu Özdoğan 29, 45, 86, 200
Güneş Dil Teorisi 104, 109

H

Hamdullah Suphi / Tanrıöver 85, 86, 187
Hans Kohn 88, 111
Hasan Aksakal 13, 14, 193
Hasan Âli Yücel / Hasan Âli 22, 92, 93, 113, 133, 135, 151, 196
Hekimoğlu İsmail 12
Herbert Spencer 27
Hilmi Ziya Ülken 23, 115, 117
Hippolyte Taine / Taine 27

I

Immanuel Kant /Kant 24

İ

İlker Aytürk 22, 31, 86, 100, 162
İngiliz 82, 88, 91, 160
İskender Öksüz 17, 18, 20, 203
İsmail Saymaz 12
İsmet İnönü 92, 100, 133
İsmet Rasin Tümtürk 47, 130, 169
İtalyan 30, 55

K

Kazak 81, 97
Kemal Can 13, 92, 196
Kemalizm 14, 31, 85-87, 91, 92, 96-100, 103, 107, 111-115, 117, 131-133, 162, 195-198, 201
Kırgız 39, 81
kriminoloji 27
Kür-Şad 41, 63, 64, 184
Kürt 31, 82, 95, 125, 137

L

Ludwig Büchner 32

M

Mahmut Esat Bozkurt 92
Materyalizm 24, 26, 31, 32, 149
Mehmed Âkif 62
Mehmet Kaplan 22, 117, 183
Mendel 31, 36, 55, 56, 124
Mete 38, 58, 102, 162, 167
Metin Savaş 166, 167
MHP 169, 173, 196
Michael Billig 84, 91, 107, 128
Moğol 27
Moskof 135, 137
Murat Belge 11, 12, 22, 73
Mükrimin Halil Yinanç 116, 117

N

Nazım Hikmet 61, 136
Nejdet Sançar / Sançar 18, 31, 128, 131, 155, 159
Nevzat Tandoğan 61, 133, 135
Niyazi Berkes 100, 136
Nurettin Topçu 23, 116-118

O

Orhan Şaik Gökyay 128
Osman F. Sertkaya 30

Ö

öjenik 24, 40, 43, 182
Ömer Seyfettin 62
Ötüken 15, 63, 127, 153, 159, 177, 193, 194, 195, 197-205, 207
Özbek 23, 48, 81, 183, 203

P

Pertev Naili Boratav 136, 137
pozitivizm 26, 31

R

Raymond Williams 23, 24, 69
Recep Peker 92
Reha Oğuz Türkkan 38, 45, 61, 130
Reşit Galip 28, 104, 133, 134
Rıza Nur 31, 32, 47, 67, 73, 98, 102, 104, 113, 115, 127, 198
Rıza Tevfik 32, 124
Robert Bernasconi 24
Rousseau 89, 162
Rum 30, 64, 118, 122, 130, 136, 174
Rus / lar 59, 136, 137

S

Sabahattin Ali 61, 130, 136, 187, 191, 199
Sadreddin Celâl 136
Sadri Maksudi Arsal 22, 23
Seyyit Ahmet Arvâsî / Arvâsî 22
Sosyal Darwinizm 24, 26, 150, 198
Süleyman Paşa 113, 114
Süleyman Seyfi Öğün 31, 126

Ş

Şemseddin Sami 28
Şükrü Hanioğlu 32, 183
Şükrü Saraçoğlu 94

T

Taha Akyol 12
Tanıl Bora / Bora 13, 22, 92, 113, 132
Tatar 81
Terry Eagleton 127, 143, 181
Tıbbiye 31, 32, 33, 124, 127, 134, 187
Timur 27, 49, 118, 205
Tom Nairn / Nairn 88, 91, 112
Türkistan 66, 74, 75, 81, 116, 117, 179
Türkleşme 59, 61, 62, 65
Türkleştirme 54, 59, 62, 63
Türk Ocakları 5, 33, 85, 86, 113, 187, 204, 206
Türk Tarih Tezi 49, 54, 86, 88, 101, 103-108, 135, 204, 205

Ü

Ünsal Oskay 13

Y

Yağmur Atsız 22, 29, 30
Yahudi 30, 42, 63, 64, 82, 131, 136, 137
Yahya Kemâl / Yahya Kemal Beyatlı 116, 117
Yıldırım Bayezıd 62
Yıldız Akpolat 32, 39
Yılmaz Öztuna 21, 129, 169
Yusuf Akçura / Akçura 20, 27, 33, 105, 114, 198
Yücel Hacaloğlu 36, 98

Z

Zafer Toprak 26, 28, 105
Zekî Velidî / Zeki Velidi Togan 88
Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu 116
Ziya Gökalp / Gökalp 13, 14, 20, 27, 28, 68, 113, 198, 207